

BELLPUG

ARTÀ

PRENSA
CORONA

8 OCTUBRE 1988 No. 79 - V EPOCA - ANY XXIX - REVISTA QUINZENAL

sumari

————— * —————
* PORTADA

El "somni de Jacob", quadre ubicat a l'interior del Santuari de Sant Salvador que té com autor a Terrasa i del que Miquel Tous ens fa un extracte del que resta contingut a la Bíblia damunt l'escena que dit quadre representa. (Foto A. Torres).

Explicació (plana 2)

————— * —————
* EL POLÍGON INDUSTRIAL

Avanç de les gestions realitzades per dur endavant el projecte.

(planes 6 i 7)

Editorial

(plana 3)

————— * —————
* NOTICIARI

* XERRIM XERRAM

* GEMECS I SOSPIRS

* ESPORTS

* MÉS COL.LABORACIONS

————— * —————

————— * —————

————— * —————

la nostra pinacoteca

Miquel Tous

(VII) EL SOMNI DE JACOB

És Jacob, fill d'Isaac i de Rebeca. I així havia de ser per a continuar la puresa de la raça imposada pel gran patriarca Abraham. Aquest envia el criat de més confiança a Aram Laddano, on hi viu Nahor germà seu que té gran descendència per a cercar núvia pel seu fill Isaac. La donzella elegida és Rebeca, néta de Nahor. Després de vint anys de matrimoni els nasqueren dos fills bessons: Esaú i Jacob, dels que es diu que ja lluitaven en el ventre de sa mare. El major, Esaú, era molt vellut, de pèl roig. El segon, Jacob, era hermós, de caràcter afable i ja des del principi Rebeca demostrà forta inclinació envers d'ell. Segons la indicació de Déu a la seva mare, dues races enemigues sortiren d'ells, i la del menor es veuria servida per la del major. Segons la profecia, Rebeca anomenava al vencedor com Jacob "l'usurpador".

De major, Esaú, s'establí a una regió reberta d'arbres, a on la terra criava abundantment herba pelosa i rojenca tal com era el seu cos. És la franja de terra coneguda i cantada pels poetes: Idumea. Va viure com un caçador i un saltejador de camins, caplleuant incursions espasua. La seva descendència fou nombrosa, però no de sang neta com manava Abraham, i son paper en la història és borrós i poc brillant a pesar de ser el primogènit, hereu d'hisenda i prerrogatives espirituals, la raça estrangera (hitita) introduïda dins la seva tribu desagradada als seus pares.

Jacob viu reposadament dedicant-se a l'agricultura. Sembla, prop de les tendes, gra i llegums, guardant també els ramats d'ovelles i de cabres de pèl lluent i orelles llargues. Però les maneres de què se val per a sostreure l'herència i benedicció del seu progenitor no és noble ni ortodoxa; el seu pare no hi veu i és vell, tinguem en compte que se casà amb una néta d'un oncle i que tardaren vint anys en tenir fills. Segurament, també estava dominat per Rebeca que demostra clarament sa preferència pel fill menor.

Cert dia en el que Jacob havia cuinat lleties molt mengívoles, Esaú, que era de caça, arriba retut, cansat, afamat i demana a son germà que n'hi doni un plat per a menjar-ne. Mes Jacob, aprofitant-se de la debilitat d'Esaú, li fa prometre baix jurament que, a canvi del llegum, li cedirà l'herència.

Al cap de poc temps Esaú escoltava el seu pare que li digué: "Pren el buirac, l'arc i les fletxes i veste'n a caçar, doncs m'agradaria menjar carn del bosc com tu la saps trempar, llavors te beneiré". Esaú sortí de seguida per a complaure a l'ancià pare. Però, Rebeca, que havia escoltat la conversa, sense perdre temps preparà dos cabrits, com feia Esaú, i, amb trossos d'aquella pell, cobrí les mans, braços i coll de Jacob. Llavors feu que presentàs l'exquisita vianda a Isaac, el qual demanà: "Qui ets tu, fill meu?" A lo que contestà Jacob: "Som Esaú, el teu primogènit; menja i beneïm". Isaac quan hagué tocat els seus braços peluts, així ho va fer. Poc temps després es presentà Esaú amb lo que li havia demanat el seu pare i, a l'adonar-se de la traïció de Jacob l'amenaçà de mort.

Assutada Rebeca davant el perill de son fill preferit, li aconsella que se'n vagi al Harran, a casa de son germà Laban. I Jacob, allunyant-se de les iras d'Esaú, emprèn el llarg viatge. El fugitiu, sorprès per la foscuria de la nit, pren una pedra i, atracant-la a la soca d'un arbre, la fa servir de coixí quedant-se dormit. En somnis va veure una escalonada que arribava des de la terra fins al cel per la qual els àngels de Déu pujaven i baixaven. En lo més

alt estava el Senyor que li digué: "Jo som el Déu d'Abraham i d'Isaac: la terra en què estàs dormint te la donaré a tu i als teus descendents, en un dels quals seran benedides totes les nacions". Quan es despertà aixecà la pedra en forma de monument, la va ungir amb oli i la va consagrar a Déu donant-li el nom de "Bethel" que vol dir "casa de Déu".

Continuà Jacob el viatge, i arribà a un pou tapat amb una llosa de pedra. I prop hi havia uns pastors als qui preguntà d'on eren. Li respongueren que d'Harran. També els preguntà: "Coneixeu a Laban, fill de Nacor?". Li respongueren: "Sí que el coneixem. Mira, ara ve Raquel filla seva a abeurar les ovelles". La formosa fembra, més bella que la llum pura captivà el cor de Jacob que destapà el pou per a treure'n aigua. Raquel vessà llàgrimes d'alegria en saber que era cosí seu. Laban li sortí a camí, l'abraçà i el menà a casa.

Abans de prendre a Raquel per muller, fou obligat a casar-se amb Lia, germana seva i de la qual l'hermosura no en volia saber res. De les dues esposes i criades, li nasqueren els fills que formarien les tribus d'Israel. Visqué vint anys a la casa del sogre. La seva riquesa era grandiosa. Les relacions amb son pare polític no eren bones. Una nit, amb tota la família, ramats i bestiar, joies i diners, partiren cap a la casa pairal de Canaan. Se feren amics amb Esaú. El seu pare Isaac fou ditxós d'abraçar de bell nou els seus fills que, al poc temps, l'enterraren quan comptava 180 anys.

HOTEL-APARTAMENTOS
-RESTAURANTE

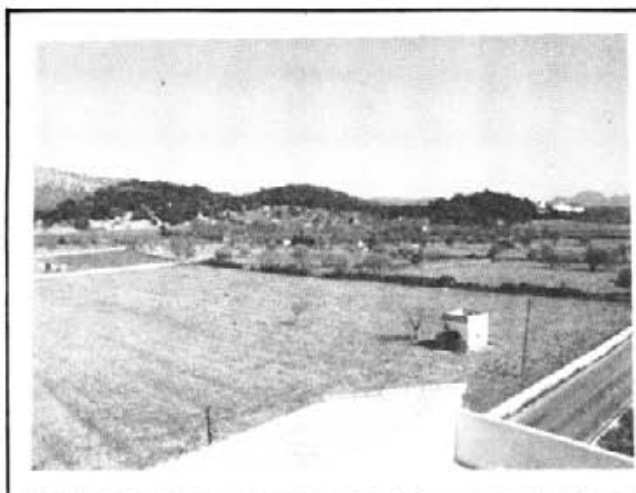
MINI GOLF
CANYAMEL

Artanense: TU LOCAL!

editorial

El polígon industrial per bon camí

Al nostre editorial del 26 de març d'aquest any ens fèiem aquesta pregunta: "Què és el que pot donar una bona partida a aquest projecte? Segur que una gran valentia empresarial i una forta col·laboració entre l'Ajuntament i els particulars". Avui, mig any després, podem constatar amb alegria que aquestes dues passes s'han anat acomplint, fent que el projecte del Polígon vagi prenent forma i cos. Els terrenys semblen ja ben definits. L'emplaçament sembla el lloc ideal: molt aprop del poble, amb bones comunicacions per carretera, en terreny pla i amb possibilitats de creixement si la demanda ho justifica.

És evident que el nostre poble necessitava sòl industrial per donar possibilitats a l'expansió de la nostra indústria i comerç, i també per descontaminar de renous i embotellaments les perifèries dels nostres barris o inclús els nostres estrets carrers.

Així es dona resposta a la demanda empresarial i es creen, en aquest ram, perspectives de futur immillorables.

Essent els mateixos empresaris els promotors del Polígon, es pot evitar l'especulació i se'ls ofereix a tots ells terreny urbanitzat a preu de cost.

És per això que hem de donar l'enhorabona a uns empresaris que han lluitat amb fermesa per aconseguir-lo, als propietaris dels terrenys que han sabut envidar pel futur i a l'Ajuntament que ha sabut estar en el seu lloc i jugar el seu paper coordinant els diversos interessos i imposant assossec i reflexió.

Aquesta obra, ben feta, serà el resultat d'haver situat el bé general per damunt del bé particular.

Enhorabona a tots els qui ho estau fent possible.

REVISTA QUINZENAL
Nº 79 V EPOCA 8 OCT.1988

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIÓ: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: Pere Xim, G. Bisquerra, C. Obrador, P. Vaquer, M. Tous, G. Mateu, A. Orell, R. Umbert.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: G. Bisquerra, A. Torres i A. Orell.

ADMINISTRACIÓ: G. Bisquerra, A. Esteva, C. Guerrero, Maria Gelabert, Mª Antònia Sureda.

notícies

**VENDA
ANTICIPADA**

VORA VORA

ART
VASES

LAPIZ
PAPEL

Dia...	15	(21'30)
	16	(20'30)
	21	(21'30)
	22	(21'30)
	23	(20'30)

CONVENT

TEATRE

L'escenificació de l'obra teatral "SI ELL TORNAS", que s'havia de representar a Sant Salvador els dies 30 de setembre i el 1 i 2 d'octubre, s'ha perllongat degut al mal temps, pels dies 15, 16, 21, 22 i 23 d'octubre al saló d'actes del col·legi dels franciscans.

Es representarà més dies degut a les poques localitats del teatre i així ho podrà veure més gent. També és pensa fer una taula rodona a Ràdio Artà el proper dia 12 d'octubre per discutir el tema de l'obra en qüestió.

VACUNACIO

Aquests dies està oberta una campanya de vacunació anti-gripal al nostre poble, promoguda per la Conselleria de Sanitat. Les vacunes són per a les persones majors de 65 anys i per a aquelles que pateixen enfermetats que ho requeresqui.

EDUCACIO D'ADULTS

L'Ajuntament d'Artà ha decidit continuar amb el programa d'Educació d'Adults. Als qui interressi continuar els estudis o bé iniciar-los, és poden matricular a **NA BATLESSA els dimarts i dijous** de 7 a 9 de la tarda abans del 6 d'octubre per el Graduat Escolar o del 13 d'octubre pels altres cursos.

Hi ha per triar:

- * Aprenentatge de lectura i escriptura.
- * Graduat Escolar.
- * Cursos de Català.
- * Artesania: pauma, ceràmica, punt mallorquí, creueta i brodat a mà.
- * Anglès.
- * Alemany.
- * Cuina.
- * Programació d'aplicacions per a la Gestió. (Iniciació a la informàtica).

3ª PUJADA C.C. A LLUC

Demà diumenge es celebrarà la 3ª Pujada Ciclista a Lluc, enguany organitzada pel Club Ciclista Artanenc.

A les 8,30 hi haurà la concentració al Bar Centre, per a les 9 fer la sortida amb el següent itinerari:

Artà-Ca'n Picafort-Alcúdia-Port de Pollença-Pollença i Lluc.

A Lluc es farà una torrada de companyerisme. El preu serà de 1000 pessetes per persona.

Esperem que l'èxit acompanyi aquesta diada.

MOTO CROSS

Demà a les 10,30 del matí tindrà lloc una prova de Moto Cross al Circuit de Na Maians, IV Trofeu puntuable pel campionat de Balears.

Baix l'organització del Club Dos Temps d'Artà, es participarà a les següents categories:

Juvenils 80 cc.

Juniors 125-250 cc.

També hi haurà una demostració d'Infantils.

Carta al Director

ESCOPETES CONTRA ESPARVERS

La setmana passada va ser una àguila peixetera a Sóller, avui un esparver obscur (àguila calzada - Hieratus pennatus) a Artà. Aquest esparver ha estat abatut per un dispar d'escopeta. Les radiografies ens donaran compte del nombre de perdigons que hi ha al seu cos.

Fa prop de mig any agraiem la col·laboració del pagès de Morell, qui va entregar un esparver clar, ferit, a la Conselleria d'Agricultura. Després de passar unes setmes a Son Reus fou alliberat per les muntanyes d'Artà. Fins i tot la televisió estatal en va contar la història i en mostrà imatges. Avui hem de tornar agrair al mateix pagès la trobada d'aquest esparver ferit que serà traslladat a Son Reus.

Sabem que a les muntanyes d'Artà i a la Serra de Tramuntana hi ha furtivisme, on hi volen àguiles peixeteres, voltors o esparvers. Tenim constància de que la Guàrdia Civil n'està assebetada, al manco a la zona d'Artà. No sabem si els "caçadors" que han disparat contra l'esparver són de Petra, de Can Picafort o d'Artà, però sí sabem que és molt lluny el dia en què les aus protegides podran viure i volar tranquiles.

El mateix dia de ser trobada aquesta àguila negra ferida, els medis de comunicació informaven de l'aprovació pel Parlament de Madrid de la llei per a la Conservació de la Natura, de les lleis més avançades d'Europa i amb sancions molt elevades per els infractors. Però ni les lleis, ni els pósters ni els programes sobre natura no aturaran aquesta mena de caçador-John Wyne que volten pels camps de Mallorca. Es ben hora que les societats de caçadors evitin aquesta gent, que la Conselleria d'Agricultura faci una llei de caça i es posi del costat de la malmesa Natura, que el Govern Civil doni ordres concretes a fi de combatre d'una vegada per totes aquestes bestieses. Es hora de fer un poc els comptes als principals beneficiaris de la caça, és a dir: als armers que tant feren i fan per augmentar l'afició a la caça. Per tot això, feim responsables de la mort d'espècies protegides a tots els abans esmentats, o bé perquè no fan res o bé perquè per interessos concrets potencien la caça. Finalment agraim la col·laboració de la Policia Municipal d'Artà que va traslladar l'esparver ferit a un centre de la Conselleria d'Agricultura. Gràcies per la publicació d'aquesta carta.

GOB - ARTA

col.laboració

per Gregori Mateu

GEMECS I SOSPIRS (II)

* Cada dia hi ha portes que es tanquen i portes que s'obren. Es fa precis no asustar-se. Es l'ocasió d'amollir el passat per a poder seguir endavant, créixer i prosperar.

* Hem de deixar que el passat s'allunyi de la nostra vida. Les "circumstàncies mortes" no han de bloquejar la nostra creativitat. Viure el present és la millor ciència de la vida.

* Vivim en un món i en una societat marcats per un afany insolidari de possessió. L'economia predomina damunt l'ètica. I el tenir o posseir no fa créixer la persona d'una manera encertada. Créixer és creatiu; engreixar és aturar-se.

* Només una atenció objectiva i realista pot arribar a fer-nos entendre que la millor riquesa i felicitat és la que portam tots a l'interior del nostre cor.

* Felicitat i riquesa no són paraules sinònimes. A-

vui, hom prefereix més tenir que no ser. El plaer d'un instant pot conduirnos a les situacions més inesperades. El qui no sap moderar-se es fa esclau de si mateix, idolatra els béns caducs i es deixa empresonar.

* És una gran goig poder ser el capità de la nostra pròpia nau.

* Afrontar amb coratge el perill i les dificultats és propi de persones amb esperit fort. Tenir fortalesa és saber estar a les verdes i a les madures, no fer cas del dir de la gent, saber escoltar i arriscarse a donar un parer, ser perseverant i pacient, evitar l'anquilosament dels ossos i el de la ment.

* Hi ha persones que pregonen per tot arreu el cant de la desesperança. A un mati joïós ja assenyalen un trist capvespre, o en un migdia esperançat anuncien una nitangoixant.

* És humà el fet de plorar i riure, com ho són la joia

i la tristesa. Però tan sols la criatura humana té la capacitat de superar-se i de convertir les llagrimas en somriures.

* Conec herois que passen desapercebuts, saturats d'anys i de nafres, però ple-tòrics d'esperança i de bon humor.

* En una paraula, és oportú ÉSSER per a poder ÉSTAR allà on poguem ser útils. Cal ADQUIRIR béns materials i dels altres per a poder DONAR, sobre tot i millor, per a poder DONAR-NOS als altres.

* Per què pens sovint que la gent que surt a les revistes del cor, cobrant per les exclusives, no només venen la notícia sinó la seva pròpia dignitat?

* Crec que riure o plorar són només dos caires de la mateixa moneda. En el centre hi ha sempre un cor que viu, que somia, que respira, que batega, que espera i que vessa sensibilitat.

racó d'església

notícies parroquials

MISSES DE COMUNITAT

El proper dia 15 d'octubre tornaran començar les Misses de Comunitat. Tindran lloc a la Parròquia quinzenalment els dissabtes a les 7'30 del vespre. Les dates d'aquest trimestre seran les següents: dies 15 i 29 d'octubre, dies 12 i 26 de novembre i dia 10 de desembre. Si aquests dies s'escau que hi ha algun mort, el funeral serà el dilluns següent.

COMUNA I CATEQUESI D'ADULTS

Durant aquest mes d'octubre els joves que vulguin podran apuntar-se per prendre part en les trobades de la Comuna. Igualment els majors que vulguin poden apuntar-se per prendre part en la Catequesi d'Adults. A les esglésies del nostre poble hi ha uns folletons o tríptics que expliquen en què consisteixen la Comuna i la Catequesi d'Adults.

CATEQUESI INFANTS

La setmana del 17 al 22 d'octubre els pares podran apuntar els seus fills a la Catequesi que començarà la primera setmana de novembre. Els llocs d'inscripció seran: al Centre Social i a la porteria del Convent dels Franciscans. L'hora: de les 7'30 a les 8'30 del vespre. Aquesta inscripció és pels infants que fan 2^{on}, 3er, 4^{art} i 5e d'EGB.

CURSETS PREMATRIMONIALS

Les dates dels cursos pre-matrimonials per aquest curs seran aquestes:

- del 7 al 11 de novembre
- i del 20 al 24 de febrer.

Pregam a les parelles que ho tinguin en compte i ens avisin amb temps.

ECOS ecos

MES DE SETIEMBRE

NACIMIENTOS

Día 13 de setiembre.- Jorge Ginard Sureda. Hijo de Sebastián y Manuela. C/. San Francisco 22.

Día 14.- Cristian Salom Pérez. Hijo de Francisco y Juana. C/. M. Andreu 5.

MATRIMONIOS

NINGUNO

DEFUNCIONES

Día 3 de setiembre.- María Esteva Ginard. a) Fuis. 88 años. C/. M. Blanés. 45.

Día 9.- Juan Carrió Amorós. a) Rectorat. 59 años. C/. Pureza. 52.

Día 24.- Magdalena Alzamora Sureda. a) Cama. 88 años. C/. Major. 86.

Día 29.- Catalina Canet Pascual. a) Purísima. 90 años. C/. Pou Nou. 13 (Residencia).

entrevista

JOAN MASSANET CARRIÓ

INFORMA

Es notícia d'actualitat al nostre poble la propera posada en marxa d'un polígon industrial al Cós. Davant tal esdeveniment, Bellpuig, sempre a l'avantguarda de la informació local, ha volgut airejar la notícia i, per saber de que es tractava realment, ha demanat l'opinió del cap de la junta gestora encarregada de fer anar envant el projecte, en Joan Massanet Carrió.

BELLPUIG.- Joan, com i de qui va sortir la idea de fer un polígon industrial a Artà?

JOAN.- La idea va ser dels mateixos industrials. Cada qual grata allà on li pica i noltros, jo i uns quants més, feia temps que aquesta idea ens rondava pel cap i posàrem fil a l'agulla. Però aleshores ho vaig fer saber a un regidor i em va dir que per tres o quatre no es posaria mai en marxa. Això em va encoratjar més i prest presentàrem a l'Ajuntament una llista amb moltes firmes d'industrials interessats amb el tema. Tampoc tingué acceptació al Consistori i la cosa quedà aturada. Això succeïa dies després de les darreres eleccions municipals. Però a força d'empènyer hem fet veure a l'Ajuntament que era del tot precís invertir el projecte ja que de no fer-ho així els industrials artanencs anirien a cercar als pobles veïns.

L'Ajuntament ho vegé bé, i amb el batlle al front ens han fet passar envant i avui podem dir que el projecte serà prest una realitat.

B.- Cercàreu altres llocs on fer el polígon?

J.- Sí, miràrem a Bellpuig i al Monestir Vell. Aquest ja ens va dir que no d'un principi, i a Bellpuig ens demanaren 115 milions de pessetes al comptat i amb un mes de plaç. Ens interessava la finca però no el preu. Bellpuig és una finca molt agradable, té les cases i molt envoltant que l'Ajuntament hauria pogut aprofitar per moltes coses. Però també tenia inconvenients com és la distància, el llum, aigües, i també els ecologistes. Segur que haurien protestat. Al Cós és més pla i té els accessoris a dues passes: depuradora, llum, el poble, etc.

B.- Joan, hi ha hagut problemes amb els propietaris,

i quins metres s'han adquirit i quina quantitat se n'han de parcel·lar?

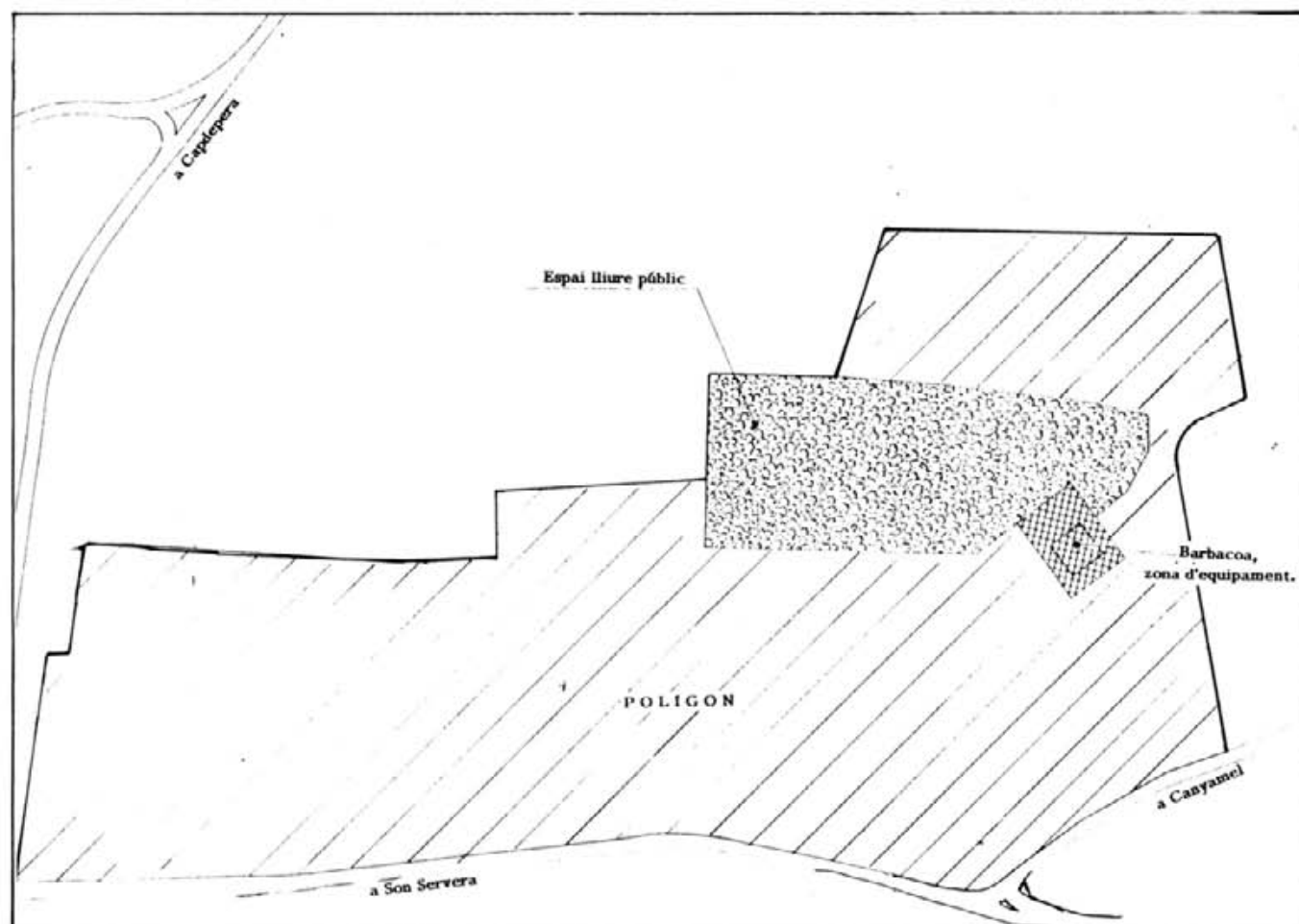
J.- No hi ha hagut problemes, al manco amb els joves, els vells no ho veien tan clar, però han amollat. En total s'han adquirit 164.000 m². dels quals 77.100 ja s'han distribuït entre els industrials i el reste (el 18% del total) són dels propietaris, els quals els podran vendre. De moment no n'hi ha hagut pels qui n'han volgut. Molts ens han sorprès adquirint, i altres perquè no ho han fet.

B.- A quin preu s'han venut els solars, i quins són els mínims de construcció i altures?

J.- Primerament vull dir que amb aquest negoci no hi ha compradors ni venedors. Tots plegats formam una espècie de cooperativa i els diners dels compradors seran per urbanitzar. El preu encara no se sap, però sembla que serà entre 4 i 5 mil pessetes m². El mínim dels solars és de 800 metres i es podrà construir el 60 % i 12 metres d'altura. Els propietaris de les finques seran els primers que podran triar el seu solar i després es farà un sorteig entre els adquirents del demés solars.

EL POLÍGON INDUSTRIAL, UNA REALITAT

B.- Qui sou els qui formau la junta gestora?

J.- Jo, com a cap. Després hi ha n'Andreu Pascual (Botelles), en Mateu Ferrer (de la cristaleria), en Toni Pascual (de la ferreteria), en Toni Sánchez (de Ca's Sagristà), en Joan Cladera (de Cial. Artà) i en Tomás Orell (des Rebost) però ha dimitit.

B.- Creus que es podran començar prest les obres?

J.- Potser sigui d'aquí a 7 o 8 mesos. És mal de preveure. S'han de fer els plans i això sempre duu coa. També hem de comptar amb els doblers. Ara s'han recollit 200 pessetes per m². com a primera entrada, i pensam cobrar els demés per trimestres, segons les necessitats.

B.- Vols afegir res més?

J.- Sí. Repetir que estam molt satisfets de l'Ajuntament pel seu recolçament al projecte, i també vull

sortir al pas dels rumors que hi ha entre els joves que diuen que ells no tenen opció al polígon i això no és ver. Ells sempre podran començar als locals que es buidaran al poble i d'aquí a uns anys, si ho agafen en sèrio, com noltros hem fet, podran demanar una opció al polígon amb una possible ampliació del mateix. Tam-

bé han de pensar que ara no podem estar al front de finançar més metres que els que necessitam, ja que seria molt deficitari. I també que els que es dediquen a fer "pintades", més val que s'unesquin per fer feina i un dia poder-se ajuntar als qui volen fer feina i ben feta.

Acabam la conversa amb en Joan, donant-li l'enhorabona pel seu quefer en vers d'aquest projecte que sens dubte serà una de les millors al poble d'Artà en més encert des de fa temps.

---

carta oberta

Carta oberta a la Sra. Mª Ignàcia:

Quan jo a l'edat de 16 anys anava pel món aprenent el mossatge de picapedrer, abaix de les ordes del ja desaparegut mestre d'obres Toni Casellas "Garameu", vaig tenir la sort de venir a casa seva a treballar, amb un conjunt de 11 obrers, un dels quals era el meu germà Rafel. Feia poc temps que li havien posat es jou. Bono, s'estrevengué que un d'aquells dies vostès feren matances de porcs mallorquins, negres, bufarells i a mitjan capvespre vostè tengué ja sa gentilesa d'entregar a cada un dels obrers una penyora embolicada amb aquell paper antic anomenat estrassa. Quan jo el vaig tenir dins les mans i per treure'm es gat des sac, pens: "que sera això?". Aç un cantó i me trob amb un enfilall d'una dotzena de botifarrons inflats, llents, a punt d'esclatar i qui més esclatava era jo de ganes. No cregui, era temptador. No ho dubt i n'agaf un per durme a sa boca. Al meu costat hi havia mestre Tomeu Gili "Camuna" que en glòria sigui ell. M'agafa sa mà i me diu: "Uep! atura't un poc al.lot que els has d'arribar tot sencers a cateva". En Jaume "Caballero" anava per fer lo mateix que jo però quan sent això queda boca closa i, acotant es cap, partirem cap a s'obra per acabar sa jornada. No li dic si va ésser llarg el capvespre! Tocaren hores. Se fan les 6. Una. Dues... es darrer batall i zas! per a tots va ésser un val deu i ca llebrer cametes me valguen jo i es meu germà cap, a canostra amb so, pa-

quet en mans perquè eren 24 que en duiem entre els dos. Malgrat jo me pegava amb sos talons per seş anques, en Rafel sempre me guanyava a córrer. Era un al.lot desxon-dit, xeravel.lo i més polissó que ses genetes. Aposta quan arrib a ca meva la pobre dona de ma mare ja plorava de goig. Mos abraçarem tots tres rebosant d'alegria. Era un temps que sa soldada era baixa i sempre duiem sa pell de sa panxa aferrada a s'esquena i era sa pell des dies feiners i des diumenges. De rates i ratolins no en veien. Ja mos ne cuidavem jo i en Rafel de fer net es recones de roegons.

Han passat quasi 40 anys i encara sent es gust d'aquells botifarrons. Vull dir que no he oblidat aquest fet. Per una part el temps no s'ha mogut per a vostè. Segueix essent tan falaguera de comes amb so seu somriure tan generos i tan gentil. És aposta ara fa uns dos anys li vaig brindar per fer es seu retrat i de seguida em digué que no. Vaig comprendre que vostè, persona senzilla, li vengue molt de nou, però avui tenc sa dit-xa d'haver lograt es meu propòsit, perquè be crec que s'ho mereix per molts de motius. Jo dic es més gros és que per a noltros no ha estat s'amut sinó que mos ha tocat sa barcella i ben plena, perquè cada vegada que venc a sa posada m'hi quedaria. Quasi un frissa de tornar vell. Que mos hi ha quedada de be!

Amb aquest retrat he volgut plasmar a-quell moment que la vaig coneixer per primera vegada i voldria que aquest somriure el poguessim contemplar en vida seva i de tots, anys i més anys.

Adéu siau, senyora.

Jo que estim tant Artà

Pere Pujol

San Francisco, 26 - Tel. 56 23 25 - ARTA

GRUAS ARTA

en la Comarca de Llevant:

Recogida de coches viejos y grúa
SERVICIO PERMANENTE

las 24 horas del día
TI. 562325 ARTA

(Per equivocació, en el número anterior anotàrem malament el número del telèfon. Pregam disculpes.)

www.millor.es

Telex 89585 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanello, 12 ☎ 985515/52 - CALA MILLOR
Carretera C/la Agulla, 19 ☎ 964017 - CALA RATJADA

AVANCE OTOÑO-INVIERNO 88

ARAGON-LOURDES-ANDORRA del 2 al 8 oct.	42.600
VALLE DE ARAN-LOURDES y AN-DORRA , del 8 al 12 oct.	31.500
GALICIA y ASTURIAS del 8 al 15 oc.	47.700
CANTABRIA y ASTURIAS del 12 al 16 oct.	33.900
GALICIA y PORTUGAL del 22 al 29 oct.	45.800
ZARAGOZA-MADRID y alrededores del 17 al 23 oct.	34.500
ANDALUCIA al completo del 6 al 15 de nov.	38.900

Estos precios incluyen: aviación desde Palma, autocares durante todo el recorrido, hoteles turista en régimen de pensión completa, almuerzo en restaurantes, guía desde Palma y seguro de viajeros.

col.laboració

Antoni Orell Calafat
Ciutadella de Menorca

UN HOME DE BÉ

Vaig conèixer a Don Gabriel Massanet ara fa quinze anys, el juliol de l'any 1973. Els qui creim en la Providència hem de dir que, certament, el fet que Don Gabriel fos el responsable de la Parròquia de Llubí, va resultar providencial pel retrobament amb els meus desconeguts parents de Mallorca.

Jo sabia només que el meu avi, Antoni Orell (Fabrè segons els documents mallorquins, Febrer segons les dades dels arxius diocesans de Menorca), havia nascut a Llubí. Ell havia arribat a Menorca essent molt jove, havia tornat només una vegada a Mallorca per a estar amb la seva parentela i de llavors ençà s'havia perdut tot contacte amb els seus familiars. Nascut, com he dit, a Llubí el dia 7 de setembre del 1866, morí als 91 anys a Ciutadella, l'any 1957. Jo tenia 22 anys, però he de confessar que fins al 1973 no vàrem emprendre seriosament la recerca de les meves arrels. Estic emprant el plural perquè, a dir ver, varen ésser les insistències de la meua esposa Anna les que em dugueren a posar fil a l'agulla. Una estada d'estiu a Can Picafort em donà l'ocasió de fer el primer intent que havia de començar, forçosament, per la població de la que teníem constància.

A Llubí, idò, vaig notar un cert sentiment interior. No hi mancaren algunes fotografies al meu fill Tomàs a la vora de l'escut del municipi. Què voleu que us digui, però allò que els Orell de Menorca tornassin a Llubí em semblava important i significatiu al cap dels anys.

Entrats a la casa rectoral ens va rebre un bon senyor, de tracte amable i cordial, que s'identificà com a rector de la Parròquia de Sant Felio. En poques paraules el férem coneixedor del motiu de la nostra visita. Ell ens escoltava fent la rialleta, demanant alguna puntualització, introduint algun aclariment. La primera resposta seva ens deixà freds: a Llubí no hi havia cap descendent dels Orell. I aquí, allò que deia de la Providència: Don Gabriel Massanet ens parlà, detalladament, d'una població situada dins la badia d'Alcúdia, Sa Colònia de Sant Pere d'Artà, on hi vivien algunes famílies que duïen el llinatge Orell. Concretament, el propi don Gabriel estava emparentat amb una branca, per part de la seva mare. Conforme anava fent la seva narració dels fets, els nostres ulls s'esglaiaven més i més. Havíem anat a topar, per la nostra ventura, amb la persona que segurament posseïa més coneixements de la petita història que tant ens interessava. Ens digué del per què a Sa Colònia de Sant Pere les festes es fan per l'Agost i no a darreries de Juny, donat que, temps enrera, els homos joves i no tan joves de Sa Colònia anaven a Menorca a segar i el dia 29 de Juny no hi quedaven quasi bé res més que dones a Sa Colònia. Sense homos no hi havia festes. Ens explicà igualment que, degut a una epidèmia que va matar les vinyes de Sa Colònia, van publicar-se uns "privilegis" per a les famílies que repoblassin aquells indrets, alliberant-les del pagament del delme i, a més, concedint als fills, fins no sé quants anys, de no prestar el servei militar. Ambdues circumstàncies donaven força llum a la biografia del meu avi Toni: ell anà a segar a Menorca, va conèixer una joveneta natural de Ferreries però resident a Ciutadella, s'hi casà i es quedà allà, ja que

Juliol del 1973. Els ORELL de Menorca tornen a Llubí.

no tingué l'obligació de tornar a caseva per a fer el servei d'armes. D'aquí tota la posterior desconexió amb la seva casa i amb el seu poble.

Les senyes que ens va donar don Gabriel eren més que clares. Sense perdre passa, a l'endemà ens presentàrem a Sa Colònia de Sant Pere, a la botiga de comestibles de la cantonada de la plaça (per més indicis a Ca n'Estaca) i hi vàrem descobrir una cosina de mon pare, que no va ser l'única parenta sinó que a Artà hi trobàrem igualment una altra cosina i un cosí. Avui, quinze anys més tard, només un d'ells, En Miquel Mestre Orell, representa la branca més pròxima dels familiars del meu pare. Però, en canvi, les meves relacions amb diverses derivacions d'aquella nisaga s'han mantingut sobretot per mitjà dels contactes amb En Damià Bisbal Orell i de N'Andreu Genovart Orell, que han fet el paper d'enllaços amb les seves respectives famílies. Puc dir, com ja en parlava a un article publicat al "Bellpuig" fa molts d'anys, que s'ha establert un vertader pont per damunt la mar.

Però no era d'açò que que us volia parlar, avui, sinó del venturós paper que en tota aquesta història hi va jugar Don Gabriel. Mirau si n'hi va posar d'interès, que en tornar a Ciutadella el dia 13 de juliol de 1973 ja hi vaig trobar un sobre amb una targeta de Don Gabriel acompanyant un document que he guardat com un tresor: una certificació de la partida de baptisme del meu avi Toni on hi figuren els noms dels seus pares i dels seus avis. Com un qui no diu res, tenia a les meves mans les profundes arrels familiars que mai havia pogut tenir. I tot gràcies a la delicadesa d'un sant home que ens va rebre, ens va acollir i ens va atendre d'allò més bé. Quantes vegades, en les meves anades a Sa Colònia, vaig tenir ocasió d'agrair-li i recordar-li el servei que em va fer. Estic ben convençut que ell havia pres força gust en jugar aquell paper. Les dades de la seva intensa biografia, que he pogut llegir al "Bellpuig", del que som subscriptor des de fa molts d'anys, no fan sinó confirmar els valors humans i pastorals de Don Gabriel.

Siguin aquestes paraules meves un testimoni més del bé que va anar fent pel món.

POLSIM D'ARXIU

En el lligall d'instàncies al batle, data del dos de maig de 1932, entrada número 125, es pot llegir la següent carta redactada de puny i lletra per en Gabriel Garau Cassellas "Boira", signada conjuntament amb Francesc Massanet Sureda "Clarito".

Magnifico Señor: Francisco Massanet Sureda, presidente de la Sociedad Alianza Obrera Artanense y Gabriel Garau Cassellas, presidente de la Agrupación Socialista, los dos obrando en representación de las dichas sociedades, a V. M. exponen:

Que acordaron, en junta general extraordinaria, solicitar de esta alcaldía las siguientes peticiones, el primero de Mayo:

1. Construcción de una escuela graduada de ocho grados por administración y la parte del ensanche. (Probablemente a la Gran Via actual, Ses Forques o Collet).

2. Cumplimiento de la ley de enseñanza obligatoria.

3. Construcción u organización de un maestro nacional y una maestra en la Colonia de San Pedro.

4. Cumplimiento de la ley de secularización de cementerios en todas sus partes.

5. Construcción de un nuevo cementerio en la Colonia de San Pedro.

6. Abolición total de todos los arbitrios municipales y establecer el pago único y programado.

7. Liquidación total de todos los atrasos y publicación, por medio de impresos, del balance de 1931.

8. Consignación en presupuesto de un nuevo mercado para la ganadería.

9. Consignación en el presupuesto de una cantidad para los obreros sin trabajo, a fin de que no pueda llegar este caso en esta localidad.

10. Cortar las cañerías de suministro de agua a casas particulares desde primero de junio a primero de noviembre.

11. Cambiar el nombre de la calle Mestral por el de Pablo Iglesias.

No dudando de V.M. aprobará todas y cada una de las presentes peticiones, quedan de V.M. agradecidos los firmantes.

Viva V.M. muchos años.

Artá, 1º de mayo de 1932.

Por la Agrupación Socialista, el Presidente, Gabriel Garau.

Por la Alianza Obrera, el Presidente,

Francisco Massanet.

Per la nostra part, res a comentar. El document és prou clar per afegir-hi comentaris personals. Sols asseblar als qui no visquen aquella època que el PSOE és una fusió d'ambdues agrupacions.

Només direm que està adreçada al batle del 32, mestre Pere Gil Sureda. Aquest bon home, contumaç fumador de cigarrets lligats amb paper Pay-Pay, el cinc de febrer de l'any esmentat rebé la vara de mans de Bartomeu Sancho Moll "Garreta".

Mestre Pere, per asseure's a la cadira de brassos de la Sala, patí dues votacions perquè no obtingués majoria absoluta a la primera. Després de quatre estirades de cabells l'aconseguí i ja tenim ferrobrás.

Tot seguit, mestre Pere manà l'amonestament als lleters que posaven aigua a la llet. Per entrar en olivetès, els "aigolosos" munyidors dels braguers de s'Hort des Brill, pagarien una multa de cinc pessetes de plata la primera vegada. La segona sancionats en publicar el nom d'origen de l'aiguer i, la tercera es fixaria la quantitat segons el volum de tel i serigot resultats de la llet bollida.

No cal dir que la diarrea superava l'es-trenyiment.

El Consistori estava format pels lloctinents Nicolau Pons "Xina" i Agustí Esteve Ginard de Son Cremat, els regidors Andreu Forteza Forteza "Eloi", Miquel Llodrà Masot, Lluís Riera Ferrer de S'Estelrica (pare d'en Joan de Son Ramon), Pere Servera Miquel, "Bossa", i Joan Oleo Sureda. Tals persones contempen l'Ajuntament a 5 de febrer de 1932.

Per acabar, vegeu que els diners han tornat merda. A la carpeta número dos, hi s'està un certificat del secretari, Sr. Joan Melià Bauzá, en el qual certifica que el jornal d'un bracer és de 4'50 pessetes diàries, segons l'article 82 de les "Instrucciones de la Junta Técnica del Estado" de 8 de maig de 1937, pel compliment del decret nº 264 de primer del dit mes de maig.

Un simple càlcul aritmètic ens mostra el resultat de 1.642'50 ptes. per 365 dies de feina, equivalents a una hora i mitja d'un oficial de la construcció del temps que correm.

Si la cosa segueix prosperant, pressentim que devers el Judici Final, la trompeta apocalíptica serà substituïda pel despertador dels doblers i billets de banc.

saló de bellesa

ESTEL D'AUBA

Isabel Solano
Esteticista titulada

Carrer Joan XXIII, 19-1º - Tel. 56 29 50

ARTA (Mallorca)

Maquillatges

Neteja de cutis

Depilacions

Tractaments facials i corporals

Tractaments anticelulítics

Drenatge linfàtic.

NOVETAT

Tenim a la seva disposició:

DEPILACIÓ ELÈCTRICA

esports

BASQUET

SANIMETAL I ESPORTS JUMA NOUS PATROCINADORS

BASQUET SENIOR MASCULI

L'equip senior masculí es coneixerà amb el nom de SANIMETAL, després que aquesta empresa accedís a patrocinar l'equip.

El nou SANIMETAL ha jugat dos partits amistosos aquestes dues darreres setmanes davant el Son Servera. Els dos partits s'han perdut davant una clara superioritat serverina. Cal dir que els artanencs es varen presentar als dos partits amb dues baixes molt importants, sobretot si tenim en compte que són els dos més alts de l'equip: Miquel Ginard i Lluís Ferrer. La baixa d'aquests dos va impedir aturar els pivots serverins.

I deixant ja apart els partits amistosos, cal informar-vos que demà al matí el SANIMETAL comença la lliga a Campanet, enfrontant-se a l'equip d'aquest poble. Aquest cop, ja amb l'equip complet, s'ha d'intentar jugar al màxim.

Informar-vos també que el diumenge dia 16, al Poli-

esportiu "Na Caragol", el SANIMETAL juga el segon partit de lliga davant el Pollença. Serà la presentació de l'equip davant la seva afecció. Esperam que aquesta no falti i que disfruti, si pot ésser, veient una victòria de l'equip.

BASQUET SENIOR FEMENI.

I si SANIMETAL serà el patrocinador de l'equip senior masculí, ESPORTS JUMA serà el de l'equip senior femení.

El nou ESPORTS JUMA no comença la lliga fins el proper 23 d'octubre. Serà al Poliesportiu "Na Caragol" davant el Joan Capó, de Felanitx, campió d'aquesta categoria l'any passat. De l'hora d'aquest partit ja us informarem al proper número.

Esperem que durant aquestes dues setmanes que falten per començar la lliga no hi hagi cap lesió que impedeixi a qualque jugadora estar en condicions de jugar. Esperem també que el començament del nou curs escolar tampoc impedeixi

Antònia Gelabert, jugadora del nou "ESPORTS JUMA".

que l'equip pugui entrenar al complet i no rompi el ritme dels entrenaments (quatre jugadors estudien a Ciutat).

Superats aquests possibles contratemps, la presentació del dia 23 davant les felanitxeres ha d'ésser un èxit.

P. Vaquer

FUTBOL

S'HA DE POSAR REMEI

ARTÀ 3 ESCOLAR 4

Comentari:

Ja ho diguérem al passat número: "alerta a l'Escolar de Capdepera que no ens doni un susto". I el va donar, i gros. Els dos punts foren per ells amb un resultat insospitat: 3 a 4.

Qualcú que no hi fos pot pensar que el partit fou de "toma y daca", idè no, l'Artà feu més futbol i dominà més el partit, però no va saber aprofitar les ocasions -dues dins el primer quart de joc i els gavellins a la primera ja posaren la pilota a la xarxa davant la quasi passivitat de la nostra defensa.

La nostra opinió, i sembla que és la de molts aficionats, és que en Remacho havia d'haver jugat a la mitja i en Marcelino de "libero", i no jugar tan "alegret" davant un equip que sinó superior, sí fort i el que més pesa de molta rivalitat. Però "doctores tiene la Iglesia" com diu el refrà. El míster sembla que no ho va veure

així com ho exposam i les seves raons tendrà. Esperem que aquesta tàctica no ens faci perdre més partits dins Ses Pesqueres. Així la primera part va ser un desfer calça i ens anàrem al descans amb un clar i decepcionant 0-3.

Al segon temps en Remacho va jugar més avançat i vengueren els gols locals. Tres dianes vàrem encertar però no va bastar ja que amb un descuit defensiu l'Escolar va fer el quart gol amb la lògica alegria dels seus jugadors i els molts aficionats gavellins que visitaren Ses Pesqueres. Així acabà el partit deixant a l'equip local amb un -3 que sempre preocupa.

Els artanencs assistents al partit sortiren del camp ben moscats davant la pèrdua dels punts disputats. Les opinions així mateix apuntaven a que els jugadors més o manco havien complert, però no la planificació de l'equip.

ESPORLES 6 ARTA 1

Davant els darrers resultats de l'equip, i sobretot el darrer enfront de l'Esporles, hi cab pensar que és ben preocupant la marxa del futbol artanenc. En tres sortides ens han marcat la friolera de 12 gols i ja som l'equip més golejat de la categoria.

L'Esporles no és un equip capdavanter i sense fer res de l'altre món ens encletà 6 dianes. És ben hora de posar remei perquè ja feim riure, més ben dit plorera, i no és perquè els jugadors no donin el tot, però qualque cosa falla i, sia el que sia, s'ha de tapar el forat.

Demà ens visita el Margaritenc, equip ben classificat amb 9 punts i 3 positius i amb uns quants artanencs a la seva alineació. Tot això ha de servir per encoratjar i recolçar més a tothom, jugadors, aficionats, directius i planificadors, i veure de guanyar per agafar moral i bon camí per sortir d'aquest mal moment que atravesava l'Artà.

G. B.

...XERRIM XERRAM...

PIIP. PIIPPIIP. Tal era l'entrada inconfusible de mestre En Toni es Coquer, tirant el manubri del xiulet de la màquina 52 per la corba del Romagueral i Na Peixet. L'amo en Miquel Alzamora "Maieta", que mig minut abans havia encadenat el camí de S'Estelrica, ara onejava la bandereta verda en senyal de pas lliure i andana deslliberta. Tot un acontèiment veure baixar dels vagons aquella diversitat de gent. Sobre per sobre, del cotxe de primera, enflocat de sofàs, coixineres, capçals de randa i maletes de rombes acotonades.

Però quan realment trèiem la Primitiva era el dia que viatjava el Sr. Recio. Aquest senyoràs s'emparrà, fort i no et moguis, en guanyar Cabrera. Panxassa com la seva, jamai les veuran els mortals perquè no en poren ventrar dones. Portava unes retranques com estoles de primatxer. A força de sacsades i cocacalius, aconseguia posar peu en terra.

El plorat Climent Suñer "des Pont", solia dir-me: "Escolà, aquest senyor té sa menjadora baixa".

El "jefe" Noguera, es desgorrava desitjant-li salut, mentre l'amo en Miquel Carrió de Son Duc, aliè de cerimònies, preparava el carbó i la mànega. Després, un eixam d'al.lotets posàvem taxtes per sobre els rails en tal d'aplanar-les sota les rodes de la locomotora per obtenir una mena de ganivets mal garbats.

Semblants escenes, tiruritarà. Mavi de mon avi. Aumasa fins a la pols del món.

I què més voleu germans meus de la creu i la llàntia? Si tenim Superpullmans d'air conditioned amb alerons posteriors, motor transversal, turbo intercooler, i megafonia a base de l'escorxadador Luis Cobos!

A QUE NO SABEU EL MOTIU DE NO HAVER-HI banderes al balcó de la Sala? Idò nosaltres hem trencat el trencaclosques. Rebuts que fórem pels integrants versats en vexil.lologia ver-

dolaguera, del Gran i General Consell de la Plaça de Ca'n Paguis, el vexil.lari majordom de l'estendard, ens llegí el següent notinoi: "Tenc lo gust del tranc que me pertoca, assabentar la transmutació del Comú a la Comuna, envers la vacal templança presa a coneguda dels doctes hòmens, respecte al que fa lo xangó de la matèria. El conseller doctorat en textileries, fa a saber que, prèvia deliberació, han pres l'acord de ventar un caguet i que sigui el diposidor de la roba escaient i apropiada per el telam de la nostra senyera. La triadella es farà amb les robes que ara desnossaré: Llana, vellut, cànem, lli, cotó, trescoll, drap, fogasser, de pare i mare, d'herbassa, masclilla, llista, endiana, seda, leacril, crilenka, satí, tergal, nylon, terlenka, de fibra, de cuuro, sintètica, de llengos, de lona, amén, amén. Tingueu per segur, que el Consell sap i fa seva la dita famosa: 'Qui en roba gasta massa, té es cap de carabassa'".

Si es presentàs una emergència, l'Ajuntament de Capdepera ens proveiria, ja que els traspassaments bilaterals són immillorables".

REQUARANTA SENALLES DE CAVELLONS BEN GRANATS d'ordi sense tàstares, no tornarem dir més Son Amagridor. D'ací endavant li direm Son Allanguidor. Oh maret dolça del meu coret! Jesús Sant Oau Gloriós, patró del fil de porc. Què s'ha fet d'aquelles dones que pareixien una portadora de vermar? Jo diria si les passaren per un torn. Mirau-les, per favor. Ni un fil d'aranya. Si en Pep Pantalí o en Toni Mangol acabaven les ginyes de pescar, no hagi por: A Son Fanyador en venen. Per aquest poble nostre, ben aviat les síndries tendran plomes o les gallines escata i barram de morena. Visca la conservació del "garbu" i el repòs del pasturòl.

endevinetes d'En Pere Xim

Solució al darrer número:

Sa plagueta de S. Antoni

METAMORFOSI

Com pestes un botiguer que era en Joan Sopa d'Artà, ara es dedica a pintar i pinta de lo més bé? Té un forn a punt d'enfornar panades, grossos robiols, esclatassangs a redols, sobrassades cordades, peces de formatge estufades. Portes velles ben galgades, façanes amb cossiols, finestrons de portitxols, arcades acabades d'entrades de reganyols. Joan Amorós, "Sopa": que el vent segueixi en popa
P. Xim

RECEPTA CULINÀRIA del xeff fogo'

L'Institut té un filòleg de la lengua del sen Fabra tronado com una cabra, ejerce de podòleg. Experto carabasser en el arte del suspenso, l'alumnado está tenso ante tamany rabasser. Ejemplo de caparruts, no se casa con su estampa, aplica la ley sin trampa de quefe dels caparruts. Parodiando al clásico, los padres, con sentimiento, transcriben su pensamiento entrant en lo básico. "Cuentan de un "filo" que un tan pobre y misero estaba, dia, que sólo se contentaba con los suspenso que daba. Habrá otro, se decía, que suspenda más que yo? Y cuando el rostro volvió, halló la respuesta viendo otro profe suspendiendo, los dos que él aprobó".